

Kennedy.

Laing
213
Ritter.

S. 9.

DISSERTATIO MEDICA MORALIS

De,

MODO CON-
VERSANDI IN-
TER EXTERAS GEN-
TES PRÆPRIMIS EUROPÆ
DEDUCTO à TEMPERAMEN-
TIS VARIIS, SECUNDUM
SANGUINIS FLUXUM.

Ventilata

à

THOMA KENNEDO Medicinæ Doctore,
Scoto-Britanno.

nach 1705
Ud 648

COLONIAE MARCHICAE,
Typis ULRICI LIEBPERTI, Regii Typographi.

INSTITUT FÜR MEDIZINISCHES MATHESIS

MODERNE
SÄNDLICH
KUNST
KUNST
KUNST
KUNST
KUNST
KUNST

THOMAS H. ...
...

COLONIAE MARCHIONAE
F. W. ...

*Serenissimo atque Potentissimo
Principi ac Domino
Domino*

**FRIDERICO I.
REGI BORUSSIÆ,**

Marchioni Brandenburgico, Sac.
Rom. Imp. Archi-Camerario, & Ele-
ctori, Principi Supremo Araufionensi, Magde-
burgi, Cliviæ, Juliæ, Montium, Stetini, Pomera-
norum, Cassubiorum, Vandalorumque in Silesia
& Crosnæ Duci, Burgravio Norimbergensi, Prin-
cipi Halberstadii, Mindæ & Camini, Hohenzol-
leræ, Ruppini, Marchiæ, Ravensbergæ, Hohenstei-
nii, Lingæ, Meursii, Buhæ, Lehrdami, Marchioni
Vehæ, Vlissingæ, Domino Ravensteini,
Lauenburgi, Butoviæ, Arlay, & Breda,
&c. &c. &c.

*****
FELICITATEM

Serenissime ac Potentissime Rex.

Dirruuntur Pyramides Ægyptiæ trecentis
millibus hominum triginta annorum
spatio exstructæ, diruuntur iniquitate

A

tem-

temporis & muri Babylonici ad triginta milliaria
 Germanica extensi ; edax est tempus rerum, & in-
 vidiosa Senectus, quum omnia destruat, sibi que
 obsequiosa reddat. Solæ musæ faucibus temporis
 suos cultores eripiunt, immortalesque reddunt.
 hinc omnes omnium ætatum imperatores, qui
 res præclaras gesserunt, aut ipsi doctissimi fue-
 runt, aut viros doctrina illustres summo amore pro-
 secuti sunt, neque fieri potest, ut Regiæ Vestræ Maje-
 statis excelsus animus, qui neglectis rebus morta-
 lium caducis, æternitatis memoriam ante oculos
 habens propositam, non etiam memoriæ & anti-
 quitatis custodes literas amet (neque sunt, qui
 literas oderunt & contemnunt, quam qui, vita
 per ignaviam & flagitia turpiter acta, conscientiam
 posteritatis reformidant) quod animum ad acci-
 piendam virtutem præparent, ad eandemque con-
 sequendam necessariam quandam præursionem
 exhibeant literæ, quarum sane auxilio nulla non
 indiget ætatis humanæ pars, nulla publicorum
 temporum varietas, nulla denique instituendæ vi-
 tæ ratio ; Ibi prudens invenit unde sapientior fiat ;
 ibi bellator reperit, unde animi virtute roboretur,
 nec

nec aliqua in mundo potest esse fortuna, quam
 literarum non augeat gloriosa notitia, ut gemmam
 de annulo, animam de corpore, Solem e mundo
 sustulisse videatur is, qui literas velit esse sublatas,
 quarum desiderabilis notitia naturam eximie reddit
 ornatam.

Regia Vestra Majestas Licinium Imperatorem
 æmulatur, qui postquam Regiam Domum, non so-
 lum auro, electro, ebore, sed etiam spoliis hostium
 ornasset, tali tamen præconio doctrinam decoravit
 ut inter spolia Darii Persarum Regis Scrinio reperto,
 auro margaritis precioso Homeri libros incluserit.
 Nec non Carolum Magnum, qui collegia instituit
 æque plebeiorum ac nobilium, probe considerans
 sine doctrina nobilitatem esse mancā, agite, in-
 quit, pergite ut cœpistis, amplissima industria
 præmia consequi, qui meam autoritatem sequuti
 estis; vestra sunt Sacerdotia, ex vobis episcopos
 deligam, vobis hic honos tributus sit, ut ad meam
 hic dextram collocari possitis, & conspiciui fiatis.

Vos vero ibidem belli & delicatuli, delicatis
& compositis capillis adolescentes, qui patrum
vestrorum facultatibus nitimini, & nobilitati con-
fiditis, exemplum in vobis constituam meæ severi-
tatis & vestræ ignaviæ, Deum testor nullum vo-
bis aditum ad præmia patere posse; antequam in
virtutis & diligentia & verecundiæ viam redeatis.

Non insatiabile scribendi cacoethes, Serenissi-
mæ Princeps, non inanis gloriæ captatio, non fama
inclarescendi, cui sæpe etiam boni indulgent, me pel-
lexerunt, sed quod ego Scoto-Britannus in ultimis
Europæ plagis degens, postquam, septem retro
annis, Angliæ, Hybæniæ, Galliæ, Italiæ, Hispani-
æ, Germaniæque politiores peregrinatus partes,
solum in Regionibus Sacræ Vestræ Majestatis per-
ficiendi Studia ansam nactus fueram, horret ani-
mus tonitru belli in Stragem cademque morta-
lium, Christianique sanguinis effusionem erum-
pens referre, quod ubique vidi, ita ut mortales me-
rito ultimam diem accelerare passum optarent.
Omnia hæc tristitia auditu & graviora visu, con-
centu virtutum, prudentiæ, fortitudinis, pietatis-
que

que incomparabilis Sacrae Vestrae Majestatis pectore
 reposito, non solum praeveniuntur, sed exinde maxi-
 mi fructus pacis percipiuntur, sicut auricomis alis,
 aliis derelictis regionibus pax nobis advolet. Nihil
 mali in Rege nostro experimur, sed radios divini
 numinis in nos transfusos persentiscimus; & quam-
 vis mortalium annales cessarent, debitas ascri-
 bendo gratias optimo Regum (quod nunquam fieri
 potest) nullus dubito cum divino Platone, gau-
 dere divinum numen, quum videat imaginem
 suam in optimo principe esse expressam, & quod
 inter Coelites reperiantur, qui Deo reddunt gra-
 tias, quod inter mortales talis Princeps virtute
 immortalis reperiatur. Quot homines, quot animae
 hominum perirent, nisi Sacra Vestra Majestas il-
 lis opitularetur; divinum a Coelo collatum pro-
 testantibus donum, & cum novo seculo Regium
 tuum Diadema, Regia & divina nobis attulit do-
 na, qualibus orbati a multis retro seculis hacte-
 nus fuimus. Quid esset hic mundus sine piis &
 probis Principibus, nisi scena miseriae & ululatus?
 quid sine doctis nisi abyssus tenebrarum? Ego
 inter alios Serenissime Princeps, quamvis pere-
 grinus

grinus, ineffabiles prudentiæ tuæ clementiæque effectus percipiens, Sacram Tuam Majestatem colo ut hominem a Deo secundum, & quicquid est a Deo, consecutum, solo Deo minorem; chartaceum itaque ac levidensẽ hoc munusculum (quum neque ego, neque orbis terrarum, optimo quid principi par habeat) in æternum animi gratitudinis monumentum augusto tuo ac Sacro nomini humiliter consecro; justitia non minus postulat, ut primitias doctrinæ, quas ex Universitate Fridericiana percepi, ubi Stellas primæ magnitudinis videre licet, Sacræ Vestræ Majestati devoveam; quid justius, quam humiliter Sacræ Majestatis judicio dissertationem de diverso modo conversandi inter diversas gentes submittere, quum concursus omnium fere Europæ gentium, inter se quoad mores & temperamenta diversarum, tanquam diversæ lineæ in Centro Regiæ tuæ prudentiæ concurrentes imperterrita tua affabilitate dominationeque in omnium Salutem inclinata felicissime gubernetur, & quum maxima divinæ nostræ artis medicæ secreta, animi nempe æqualitatem vitamque sobriam possideas, quæ cum Christianum tum Prin-

Principem reddunt optimum. Quid mihi superest
 optandum, nisi ut contingat (quod animatus
 apprecor) in hac terra Regno Boruffico, Scotorum
 gloria, qui a bis mille retro annis, Reges sibi in-
 vicem succedentes habuere; & quod magis est,
 faxit æternus Deus, ut usque dum Sol hic naturalis
 cursum suum in orbe naturalem peragat, Sol po-
 liticus Regni Boruffici radiis Potentiæ & Majesta-
 tis Regiæ coruscare nunquam cesset, neque vane
 ominor, quod exiguo temporis intervallo majora
 incrementa capeſſat. Imo nullus dubito quin tan-
 dem post fera fata, quum Corona hæc terreſtris,
 (norunt enim optimi Principes Diadema Regium
 gemmis inſignitum mortalitatis lege non eſſe ex-
 emptum) ſpinis curarum luctusque intertexta ceſſa-
 verit, approximante morte, quæ vulgo Rex ter-
 rorum & terror Regum dicitur, exſurget Sacræ Ve-
 ſtræ Majestati ineffabile ſolatium (ſuavi hac re-
 flexione ſuffultum) ita ut in faucibus mortis trium-
 phum canere poſſis, quod ex amore DEI in Chri-
 ſto non ſolum mihi, ſed afflictis ubique locorum ad
 te confugientibus Chriſti membris opitulatri-
 ces Regias exhibueras manus, hinc Cœleſtis &
 divi-

divinæ originis anima , Radius divinæ lucis, con-
 temptis rebus mortalium caducis, transvexa Cœli
 transvolabit, & implantabitur, concentrabiturque in
 Sole lucis increatæ gaudiique perennis , quod Sco-
 tus sinceritate votorum nulli secundus, Sacræ Vestræ
 Majestati fidei nostræ reformatæ suffultori animi-
 tus apprecatur, cupitque immori obsequiis

Serenissimæ Vestræ Majestatis

Subjctissimus & Devotissimus Client

THOMAS KENNEDY,
Scoto-Britannus.

DISSERTATIO MEDICA MORALIS

De

*Modo conversandi inter exterarum Gen-
tes a variis temperamentis deducto,
secundum Sanguinis Fluxum.*

Divinae Benignitatis radii per orbem terrarum sunt dispersi, ita ut nulla gens tam barbara sit, quin optimos, neque quaelibet tam felix quin pessimos aleret viros: Si enim neminem natura mortalium tam conditis moribus finxit, in quo non aliquid desideres, velut ultimam artificis manum, cujus supercilii esset totas provincias fato velle eripere, & indignari se ubi peccatur, id est inter homines natum esse, flaccescat in omnibus suae gentis praecipuus favor, simulque caeterarum aversatrix invidia, ut nostra vitia fideliter agnoscamus, & virtutes in aliis nos delectent: nihilominus ratione temperamentis, Climatis, diversisque instituendi modi, una natio praeter alia ad virtutes vel vitia magis est disposita, & secundum hanc dispositionem Virtutes vel vitia de potentia in actum reduci videmus. Disputationem inauguralem de temperamentis gentium sub ductu Celebrissimi Hofmanni Professoris Hallensis, praceptoris omnium honoris cultu venerandi hactenus habuimus, promissimus tamen in fine nostrae Dissertationis aliam nacti occasionem plura de hac materia specialius ventilare, ut ideo promissis responderemus

deremus, nihil magis congruum subungere humiliter cense-
 mus, quam dissertationem de modo conversandi inter diver-
 sas gentes secundum diversa temperamenta, quum non auditu
 solum sed visu, non aure, sed ore tenus plerasque has gen-
 tes de quibus instituenda est hæc dissertatio visitavimus, pau-
 ca sed & solida ut speramus in usum nobilissimorum germa-
 norum, quorum non solum gentem sed gentes ob innatam
 nobis exhibitam humanitatem, ab ultimis Europæ partibus
 fama doctrinæ huc allicitis post quadriennii inter illos commo-
 rationem, merito honore prosequi debere ingenuo fatemur,
 unicum tantum audacter asserimus, quod si potentia volunta-
 tem æquaret, nullum hominum nobis palmam gratitudinis
 ergo prærepturum; Deum vero T.O.M. ad secundandum
 præsentem laborem humiliter imploramus omni qua decet
 reverentia.

Thef. I. Quandoquidem homo spectabilis hujus mundi com-
 pendium, constet ex corpore & anima, operationesque ani-
 mæ, quæ in judicio & voluntate consistunt, distinctæ sint
 ab operationibus corporis, quæ motu absolvuntur, placuit ta-
 men Supremo numini omnium rerum conditori, ut corpus
 ab anima; ut patet in artuum motu, ut secundum varias ideas
 quas format anima corpus moveatur, imo etiam a perversa
 phantasia partes solidæ alterentur, & quod magis est priores
 partes deleantur, & novæ his superstruantur; Vice versa cer-
 tum est partes quoque corporis præprimis fluidas, sanguinem
 & humores, quæ a causis mere necessariis, aere, æthere, ali-
 mentis dependent, varias & mirificas in animam efficere altera-
 tiones, ejusque operationes varie disponere, hunc vero in-
 fluxum secundum aerem, ætherem, & alimenta ulterius hic
 considerabimus.

Thef.

Thef. 2. Quomodo vero fiat influxus horum (quæ elementa dicuntur) in animam, vel qua ratione immaterialis actus sicuti est cogitatio & iudicium, motus partium solidarum & fluidarum certa mensura & gradu disponere possit extra limites humani intellectus positum esse humiliter censemus, interim tamen disponi a posteriore luce meridiana clarius.

Thef. 3. Duplici modo ingressum dari in animam asserimus primo moraliter, quo nimirum modo datur ingressus in animam per bona præcepta, Secundo Physice, per Corpus ejusque fluidas in motu existentes partes.

Thef. 4. Siquidem pro inconcusso habeatur Canone physico, Mores animæ sequi temperamentum corporis, placebit paulo accuratius sensum hujus Canonis Philosophico Medici trutinare, & in verum sensum temperamenti ulterius inquirere.

Thef. 5. Veneranda antiquitas (ut vulgo dicitur) quatuor temperamenta (Sanguineum, Cholericum, Melancholicum, Phlegmaticum) statuebat.

Thef. 6. Hæc quatuor temperamenta superstruxerunt quatuor elementis, aqua igni, Terra & Æthere.

Thef. 7. Quando Corpuscula Sanguinem constituentia diversa, nimirum terrestria, aquosa, aerea ignea, proportionaliter inter se fuerint mixta, tunc sanguis dicebatur temperatus, & exinde secundum illos resultabat temperamentum sanguineum.

Thef. 8. Quando autem particulæ aeræ igneæ prædominarent præ fixioribus terreis, temperies calida & sicca aderat, tunc temperamentum denominabatur cholericum.

Thef. 9. Quando particulæ aquæ mucilaginosæ prædominium habuerant præ ipsis aereis terreis sanguineis, tunc exurgebat temperamentum phlegmaticum frigidum humidum.

Thef. 10. Quando particulae terrestres prædominantur præ gelatinosis, aereis, aqueis, appellarunt Melancholicum.

Thef. 11. Uti enim autoritas patrocinantium non creat errori sufficiens patrocinium, ita enim Antiquitas sine veritate est tantum antiquus error, de mundo enim cenſeo ut de particularibus hominibus, qui quo Seniores eo prudentiores fieri, certe enim antiquitas solum respectu nostri ita denominanda est, ita ut nos merito veterum designatione insigniri debeamus, quum & propria & illorum experientia nitamur, illi vero propria tantum experientia fulciebantur.

Thef. 12. Dicimus ergo sublatis fundamentis videl. elementorum, quibus superstruxerant sua temperamenta totum corruere hoc opus utcunq; speciosum & vetustum, jam vero secundum veteres, Corpus in Scala substantiæ fuit vel simplex vel mixtum, simplex dicebatur elementum, sed si omnia corpora individua sint mixta, quomodo dari possit vel simplex corpus quoad individuum, vel simplicia plura quoad speciem.

Thef. 13. Nec de existentia elementi ex ratione quilibet certus esse potest, nam dum peripatetici definiunt elementum quod sit Corpus naturale in quod alia Corpora ultimo realiter resoluntur, quæro num unus ex illis illam ultimam resolutionem tentaverat, aut tentare poterat.

Thef. 14. At si hoc vocari debet elementum, unde reliqua sunt composita, ipsum autem compositum haud est, tunc rudis illa & indigesta moles, quam Deus ex nihilo creavit, vocari debet elementum.

Thef. 15. Deinde quaternarius elementorum numerus infirmo nititur argumento, quod nimirum quatuor possibiles sint combinationes quatuor qualitatum alteratricum, Caloris, frigoris, humoris & siccitatis, hæc quippe ratio æque inepte concludit,

dit, ac si quis ex numero duarum qualitatum motricum levitatis & gravitatis, duo elementa procudere vellet.

Thef. 16. Diruto hoc fundamento elementorum, quibus veteres sua temperamenta superstruxerunt, cavendum ne destruendo aliena, nihil de proprio struamus.

Thef. 17. Celeberrimus Hofmannus præceptor noster, debito honoris cultu a nobis semper prosequendus, divino dono perspicuitatis singulari modo præditus mediam viam elegit (cujus auctoritati non minus ac rationi assentimur) modeste asserens intelligi posse hæc elementa, modo pro igne fluidum æthereum activissimum ponatur, nec primariæ concreciones horum Sal nempe & Sulphur, quæ Chymicorum principia aut diunt, melioris explicationis ergo excludantur.

Thef. 18. Recentiores optime, inter quos prælaudatus Hofmannus prævidentes hæc elementa tantum sufficere ad compositionem mixti corporis, aliud temperamentum ascribunt corpori vivo, quod non solum a mixtione sed & motu Sanguinis tam intestino quum circulari deducatur.

Thef. 19. Atque ex hoc motu Sanguinis & mixtura respectu habitus corporis recentiores quatuor temperamenta vivi corporis pulchre deducunt.

I. Sanguinei v. g. ex partibus gelatinosis, aqueis, terreis, Salinis æqualiter inter se mixtis sanguinem possident, & quorum Sanguis per vasa tenuia ac copiosa corporis habitus spongiosi ac mollis circulatur.

II. Cholericus qui Sanguinem possident, cujus partes gelatinosæ Salinæ reliquis particulis prædominantur, & tanquam instrumento motus gaudent fibris magis strictis tensis & firmis, hinc celerior fit motus Sanguinis.

III. Pituitosi seu phlegmatici, habent Sanguinem partibus muc-

mucilaginosi aqueis gradu eminente refertum, hinc fibras possident densas & humidias.

IV. Melancholici partes Sanguinis possident terrestres præ aliis dominantes, fibras quoque crassas & duras & vasa majora.

Thef. 20. Atque ex his temperamentis optime deduci possunt ingenii vires, propensiones ad vitia, virtutes.

Thef. 21. In Temperamento Sanguineo & Cholericomotus partium fluidarum magis vehemens celer aut velox est, in Phlegmatico autem & Melancholico magis tardus & imminutus.

Thef. 22. Et quandoquidem habitus corporis respectu solidorum, vel quo ad vasa, quæ tanquam via Sanguinis, vel quo ad fibras, quæ sunt instrumenta motus ac fluidi Sanguinis temperie dependeat, hinc veritas hujus canonis PhysicoMedici patefcit, videlicet qualis temperies Sanguinis & motus humorum, talis est mentis motus, inclinatio, hinc mores animi sequuntur temperamentum corporis, hinc Sanguinei magis sunt audaces, hilares ingeniosi alacres, ob motum Sanguinis promptiorem, Cholericipropter motum celeriorem, vehementiorem, præcipites, ambitiosi, fervidi sunt, Phlegmatici propter motum tardiorer, timidi tristes, Melancholici propter motum Sanguinis constantem, æqualem, tenaces, æqui judiciosi, circumspècti.

Thef. 23. Consideremus porro materiam mobilem sive hoc fluidum a quo omnia dependent, quæ quo major est hujus moles, sive quo minor ejus quantitas, ita varie sese habet hujus motus, ita ut ex corpore redundat alia virtus in animam ex motu Sanguinis copiosi, alia ex motu pauci, ideoque si cholericis Sanguine abundant, omnes animæ actiones impetuosiores sunt, inde majus robur, ira, animo incrementum, & vice versa.

Thef.

Thef. 24. Consideremus I. hoc fluidum quoad consistentiam, in Melancholicis copiosus & crassior Sanguis in Cerebri an fractuosis tubulis hærens, majorem fixitatem producit.

Thef. 25. Consideremus motum Sanguinis quod ætatem (quum enim ad temperiem corporis & humorum contribuit ætas, hæreditaria parentum dispositio) solum, Cælum, sexus, victus, vitæ genus, clima quæ mirifice alterant fibras, variæ mutationes non solum in corporibus, sed ratione inclinationum, morum exinde contingunt.

Thef. 26. Vitiiorum genesin ex temperamentis etiam provenire in aprico positum est, observamus superbiam, arrogantiam, jactantiam, ambitionem, quam maxime familiares esse Cholericis, ubi cum fervore, & celeritate trajicitur Sanguis per Caput, ita etiam tales fiant animæ impressiones, ita ut juvenes maxime voluptati, Senes avaritiæ sint dediti, (mortalitatis ludibrium, tunc fortunas avidissime expeti, cum nec diu manere, nec jam sollicitare pretiosis deliciis effectum Corpus possint) viri vero ambitioni, quum motus Sanguinis in viris sit impetuosus & celer.

Thef. 27. Non solum vitia prædicta, sed etiam ingenii vires ex eodem fonte deduci possunt, ideo excellentissimi ingenii sunt illi, qui sanguinem subtilem spirituosum, & talem, qui satis prompte & vegete in venis circulatur gerunt.

Thef. 28. Non solum ætates mutant hominum mores verum ipsum aer, ipse victus diverse plane alios ingenerat animo mores.

Thef. 29. Aerem vero secundum climata influxus habere exinde patet, quod principium illud materiale, quod movet musculos, non aliud, quam fluidum illud aereo æthereo elasticum, hinc inferimus, qualis sit aer, talis sit partium solidarum & fluidarum motus.

B

Thef.

Thef. 30. Potentia Cœli & aeris in Corpus Sanguinisque motum, adeoque in mentes hominum, qualis & quanta sit hactenus demonstratum, verum quum non modo aer, Sanguinis circulum disponat, sed & ipse victus, hinc nullum dubium, quin & hic ipse in mentem, ut in corpus agat, nam quale est mobile, talis est motus.

Thef. 31. Hanc ob causam inter homines sub eodem climate viventes magna datur differentia, ratio in procinctu est, quia fruuntur victu duriore, qui corpus firmum & robustum reddit.

Thef. 32. Ultimo consideremus hos incolas, qui sub Zona temperata vivunt, maxime eos, qui sub poli elevatione a 42. ad quinquagesimum tertium degunt, ut in Europa imprimis sunt Galli, Germani, Hispani, Itali, Græci, Hungari, Turcæ, Europæi, & quum plerasque has gentes visitavimus, placet paulo acnratius eorum mores examinare, & ut promissis respondeamus, modum inter illos conversandi paucis comprehendere, nullum tamen hominum nostris regulis constringemus, sed cuilibet liberum iudicium relinquemus.

Thef. 33. Quum nihil sit ex omni parte beatum, sed gens quæque virtutes proprias criminaque fovet, cavendum nobis est ne imitemur foedam arachnem, cui rosa pura supeditat materiam lethalis veneni, sed apem potius, quæ a flore aconiti dulce legit mel, & e crudo acantho nectar, ita in conversatione optima quæque sequamur, & minus congrua declinanda, & in hunc effectum, placet hic quosdam subjungere aureos versus, quos in Italia nos legisse recordamur, & apice adamantino præcordiis cujuslibet peregrinantis inscribi merentur.

*Sis animo vultuque humilis, prodesse cuius,
 Si licet & nulli sit nocuisse labor,
 Sedulus in propriis, aliis aliena relinque,
 Prudenterque fides cui sit habenda vide.
 Multa audi, dic pauca, tace abdita, disce minori
 Parcere, majori cedere ferre parem
 Sobrius & vigil, & verax simul esse memento,
 Promptus amare bonos, & tolerare malos.
 Imprimis reverere DEUM, qui cernit & audit
 Omnia, quem prorsus fallere nemo potest
 Hoc faciens, poteris, peregrinos inter ubique
 Salvus & in media vivere barbarie.*

Thef. 34. Et quandoquidem hæc Gallica gens faciem Europæ alteravit, nostramque pacem obnebulavit, placet paulo accuratius hujus gentis temperamentum ab ovo deducere, ejusque in rationes Physicas inquirere & I. Ratione fœcunditatis alias gentes superat hinc est quod ubique locorum ingens sit multitudo horum hominum.

Thef. 35. Rationem fœcunditatis in eo ponimus, quod Sanguinem copiosum habeant, qui succum roscidum seminalem suppeditat aëre purissimo æthere elastico, qui mirifice confert ad artuum agilitatem animique hilaritatem, vinoque optimo fruuntur, minus tamen carne vescuntur, nam fungi & ranæ sunt Gallorum deliciae, sed jusculo delectantur. II. Ratione exercitii alias Gentes superare videntur, quum enim ex fluxilitate Sanguinis exercitium & motus maxime dependeat hinc enim a bonis principibus gubernati sudor horum piguat terram. III. Parco imo misero vivendo modo alias gentes superant, inde est quod adeo odiosi sint, præprimis anglis opificibus, quia misere & parce vivendo exiliori pretio

opificia vendunt, hinc necessitas, politura horum hominum ingenii inservit, & status Gallorum est instar Judæorum statui sub Pharaone, qui quo magis opprimantur magis crescunt, nihil enim conducit magis incremento humani generis, quam labor ac exercitium, quum enim semen bene digerit, & ab impuritate defæcatum reddit, hinc videtur Pharaonem & ejus aulicos rerum Physicarum fuisse ignaros, nam si Israelitis carne interdixisset, & frigidos cibos quales sunt cucumeres, & cucurbitæ una cum otio injunxisset, generativa tum virtus declinasset, & hæ sunt maximæ Virtutes Gallorum quibus alias gentes superare videntur, nam si paulo intimius consideremus, magis præstat hæc gens numero hominum, quibus terrorem Europæ incussit, quam fortitudine, hinc in omnibus Victoriis, quas obtinuerunt, non tam fortitudine, quam fraude & numero victores evaserunt, fluxilis horum Sanguis eos ad quodlibet audendum reddit promptos, sed fortiter repulsi rarius denuo aggrediuntur. Sanguis vero horum hominum, qui fibris crassis est, refertus, non tam cito calefit, sed calefactus diutius durat, hinc septentrionales nationes fortissimæ extiterunt, & pari numero & nulla fraude interposita victoriam in gallos reportarunt.

Thef. 36. Quum actio Oratoris in gestu & voce maxime consistat, hinc evenit quod Galli sint optimi Oratores & Chirurghi, nam Mimicos gestu corporis amulantur, quippe fluxilitas Sanguinis maxime disponit ad volubilitatem linguæ & corporis agilitatem.

Thef. 37. Virtutibus Gallorum deductis, videamus quoque vitia quibus obnoxii sunt, & quum temperamento gaudeant Cholericis, observamus superbiam arrogantiam & invidiam plerorumque gallorum Virtutes esse cardinales, hinc non minus vere quam politicè, præfens Rex Gallia temperamenti suæ gentis

gentis probe conscius afferebat, necessum sibi fore semper habere hostem ad moderandos subditos, qui sunt superbi & activi nimium ingenii, triremes vero ad plestendos infames.

Sic Barclaius vir eruditissimus (qui Icon animorum dedicavit Ludovico decimo tertio) invitus quasi fatetur, illud autem (inquit) in gallicis moribus ac veluti satis triste, quod benevolentiam, qua in sua regione hospitibus indulgent, extra patriam vix in suos cives expromant; aves quoque in caveam deductæ rostra & iracundiam vix stringunt, & Societas fati peregrinationem ferarum conciliat, extra Sylvas quarentium prædam, soli galli quocunque in peregrino solo considerint, præsertim si miseri, & ad opem alienam conversi favissima æmulatione decertant. pag. 60.

Salacitati propter acrimoniam lymphæ stimulantem (ob æstum prænimium humores aeres & falsi redduntur) dispositi sunt, & ob condituram ciborum nam cibos aromatibus sæpe condunt; hinc prætextu religionis sæpe erumpunt e monasteriis, & postea produnt incontinentiam cum animi, effutiendo mala toxica virosæ linguæ contra honestos viros (quod nos experti sumus) tum Corporis, cæco impetu magnaque necessitate ducendo uxores. Reperimus tamen inter hos probos quosdam pastores, qui peccata & crimina suæ gentis lugebant.

Thef. 38. Jam verò dicimus ad conversationem inter illos, divinum illud donum animi continentiam maxime esse necessarium, (nam mirifice hi homines blandiuntur juvenibus) hinc monerem humiliter Chamelionem quemlibet agere debere, id est in quemlibet innocuum colorem se mutare, affectus morcsque cujuslibet populi innocuos imitando, discimus exinde mores, gratosque illis nosmet reddimus, hinc admirabile Pla-

tonis consilium contra Spiritum Gallorum, (qui plerumque) est Spiritus de la bagatelle, obrinet hic locum, sis æquus omnibus paucis familiaris, cum gallis itaque jocose conversandum, nam similitudo morum creat amorem, audacia quoque & firmus animus contra impetum inordinatum quorundam hujus gentis quandoque induendus est.

Thef. 39. Jam ad temperamentum Germanorum accedamus, nobiles hæ gentes ab omnibus retro seculis non minus ob humanitatem erga peregrinos, quam ob fortitudinem & fidelitatem erga principes conspicuæ, gens armis egregia, & quæ pacem ferre possit; tarde & cunctantibus consiliis ad tumultus concitantur, sed excitatos longa tempestat & hominibus digna exercet, candidi animi virtutes aliorum factaque aut inventa maxime absentium non maligno & tumido livore delibant, sed sinceris laudibus ac propemodum immodicis attollunt, & nihil in ea magnificentius quam quod nomen summi imperii aquilamque sibi habet.

Thef. 40. Temperamentum harum Gentium ad Melancholicum tendit (non æque tenuem ac calidum Sanguinem in veris fovent ac Galli, qui eos ad omnes celeres præcipientesque actiones, e, g. ad iram audaciam, impatientiam, temeritatem, præcipitantiam in dictis & factis disponit (sed Sanguis crassior per Cerebri membranarum vasa impeditius tardiusque procedit, hinc judicio pollent germani quia Sanguinis motus per Cerebrum tardior, non præcipientes sunt, pauciores quidem sed fixiores habent ideas, majori cura patientia & industria eas invicem comparant, & conferunt, in qua vera judicii ratio continetur, hinc enim Galli inventione (quum Sanguinis fluxu velociori præditi sint) Germanos excedere dicuntur, sed Germani inventa ab aliis nationibus perficiunt.

Thef.

Thef. 41. Barclaius Jurisperitus eruditissimus minus tamen Physicus aut Medicus ; & ut videtur non diu inter Germanos versatus , asserit vim mentium Germanorum esse opacam, at tamen ad æternitatem laborum esse robustam , cæteros quidem melius scire , illos vero plura , suamque famam ex voluminum numero quæ ventilant , aut magnitudine æstimare ; statim subjungit, pag. 105. quasi prioris erroris conscius, neque desunt altissimæ mentes , in quibus patriam gravitatem vivi- di & excitati acuminis felicitas temperat , præcipuè si validum ingenium diu peregrinis artibus moribusque miscuerint.

Thef. 42. Ex divino hoc dono animi continentia Germanis peculiari, quidam qui non æqua lance horum temperamen- tum trutinarent, illos hebetes, tardos & opacæ mentis judica- runt , quum tamen postquam Italarum & Hispanorum gen- tes , quæ subtilissimæ dicuntur visitaveram, ingenuè & san- cte assero me plura inter Germanos didicisse, qui in sinu, alia- rum gentium præcipitantiam & incontinentiam merito rident, & actionum suarum tarditatem fortitudine , gravitateque com- pensant.

Thef. 43. Constantia Germanorum porro patet cum in Vi- ris tum in Fœminis , quæ alias inconstans & mobile genus hu- manum dicitur , in viris cum ignota sit inter illos perfidia , etiam in venali fortitudine stipendia merentibus. In Fœminis, quæ ex natura mobiles dicuntur, aliam hic induunt plane na- turam, fideles constantesque se exhibentes, post multos annos sponsalia inita fideliter (rarum inter mortales constantiæ ex- emplum) feliciterque matrimonio perficiunt.

Thef. 44. Inter illos nullus datur præstantior conversandi mo- dus candore & ingenuitate, quum dolos maxime averfantur , neque tam vi & petulantia , quam ratione & patientia tractan- dos

dos judico; quum nihil illis versutia magis odiosum, hinc antiquus ille versus

Credula versutos odit Germania Gallos

Et queritur læsam prodicione fidem.

Et quum Itali sint Germanis finitimi non incongruum erit de illorum temperamentis pauca prælibari.

Thef. 45. Itali & Hispani eodem fere temperamento gaudere videntur, hæ gentes quoniam fruuntur cælo tenui & calidissimo, Sanguinem valde acrem sulphureum adustum habent, non numerosa prole plerumque gaudent præprimis Hispani, quia calor excessivus dissipat rorem dulcem, qui Seminis materiam constituit, & infantis nutritioni inservit, libidinosi sunt, quippe humores obæstum prænimium sunt acres & falsi, hinc ista acredine stimulantur ad libidinem, desiderii compotes languent in amplexibus, & finito coitu fœminas abhorrent, & hæc est ratio, quod fœminæ Italicæ magis ambient peregrinorum consortium, præprimis Germanorum & Britannorum, qui pristini beneficii non sunt immemores; nihilominus aer siccus & calidus vinumque spirituosum acutus illorum reddit Mentis & ubi vere amant omnia discrimina habent infra tam humani fœderis sanctitatem, si quos autem odio oderunt (sive sponte aversi, sive se lacestos existimant) ideo periculi plenior res est, quia hanc animi ægritudinem plerumque tegentes, alte interim æmulationis aut offensæ memoriam recondunt, læsi interdum ad obsequium descendunt, ut inter amicitia jura tutiore fraude grassentur, ac quod noxiosissimum putes, nonnunquam animus tam facilis est ad vulnus, quam pertinax ad cicatricem, mentes inter tristiore prudentiam castigatæ, vix sustinent jocos, hæc generaliter de illis tenent.

Thef. 46. Nobiles tamen Veneti & Genuenses inter quos per annum

annum versati sumus, aliorum morum esse videntur, non infrequentes quidem Venetiis sunt quidam Sicarii, qui exiguo pretio conducti, quemlibet occidunt, sed apprehensi suspenduntur, & unum post internecionem viginti ab illo hominum ad justum supplicium tractum vidimus.

Thef. 47. Splendidior nobilium cœtus nullibi datur & ingenti politia rempublicam administrant, diu de legibus enanciscendis consulunt, enactæ tamen leges, ut Persarum & Medorum irrevocabiles sunt, cautissimeque procedunt, cujus veritatis tam insigne exemplum cum nullibi legere est placet paucis referre. In platea publica unus alium adortus, prætereuntis cujusdam pistoris cultrum e vagina eripiens, alterumtransfodit, ita ut vitam cum morte commutaret, fuga se subito surripiens, cultrum cruore madidum dereliquit, apprehensus pistor ex suspitione, cultrumque vaginæ proportionatum experti judices, ex præsumptione juris & de jure, pistor miser, reclamante innocentia & conscientia, condemnatus & suspensus, temporis intervallo exiguo interposito (ita disponente sancta providentia, quæ nocentes prodit, & innocentes protegit) homicida verus propter aliud homicidium deprehensus & condemnatus; fatetur se prioris homicidii reum cujus arguebatur, & propter quod condemnabatur pistor, confundebantur judices, & postea legem enacti sunt, sive potius laudabilem introduxerunt consuetudinem, ut ante sententiam latam contra homicidam, exclamet quidam apparitor, Recordemini, Recordemini pistoris. ut refricetur memoria, quam Sacra sit res vita humana, & quam altum clamorem habeat coram Deo innocuus sanguis, discantque in posterum minus in sententiis proferendis præcipites esse.

Thef. 48. Illud vero cavendum est, ne ex una virtute, vitio ve

C

de

de indole atque animo universe sententiam feras, sed ingenium ut plurimum Italarum multo recessu abditum, non utique potest sine longæ prudentiæ sedulitate deprehendi, nam uti in gladiatoria arte, nihil periculi plenius, quam si cum homine cui torvi oculi exerrant dimicandum sit (quia quo ictum destinet, deflexis ut videtur in contrariam partem luminibus, vix conjici potest) cum illis acturus, qui suum ingenium vel arte vel corporis beneficio prorsus dissimulant, debet longa severaque disceptatione a seipso quid de illis sentiendum sit exigere hac autem tam immensa ac perplexa animorum cognitio non potest præceptis definiri, neque aliter quæri, quam ejusmodi hominis longo usu.

Thef. 49. Demigremus hinc ad septentrionales Regiones Impremis Suecos Norwegos, Danos, habent enim corpora obesa robusta coloris candidi, quippe aut aer frigidus constrictus externe corpora ambiens impedit ex halationem humidi & Calidi, in quo vita & nutritio consistit, hinc copia laudabilis Sanguinis gignitur, ex quo provenit succus roscidus seminalis, hinc maxime sæcundæ sunt nationes septentrionales, longævæ quoque quæ longævitas ex fibrarum robore ac virium copia pendet.

Thef. 50. Hi sunt Suedi, Dani ex quibus tantæ gentes, numero suo victoriisque celebratæ, quodam turbinis æstu tali olim Europæ infusæ sunt, inde Cymbri Teutonesque inde Gothi Wandalique prorupere recentioribus sæculis, quæ inde Colonia emigrabant Northmanni dicebantur id est homines a septentrione emigrantes.

Thef. 51. Curiosa est quæstio unde tanta hodie multitudo, & velut gentium acervus aruerit, credideram barbaras gentes cum frugales ibi olim in inculto solo essent, ignaræque vitiorum

tiorum multa sobole increviffe, & quoniam infelicitas terræ numeroſo populo alimenta negabat, ſæpe dimiſiſſe juventutem novas ſedes quæſituram, nunc autem infano commeffandi vivendique vitio obruiſſe genitalem vim, nec habitatores niſi ſuis regionibus ſufficere poſſe.

Reperimus hujus gentis juvenes cum humanos tum eruditos, contumelias nec facere promptos, nec pati, datæ dextræ fidem non violant, cum talibus converſari nulla regula indigemus, modo humanitatem humanitate compenſemus.

Theſ. 52. Trans mare (ſiccò tamen pede) Britannos viſitemus, Britannia quaſi alius mundus, ab aliis partibus mundi ſeparata, marique feliciter munita, duobus conſtat Regnis Anglia & Scotia ſub eodem regimine feliciter unitis.

Theſ. 53. Anglia felicibus paſcuſ, & ad multas variasque arbores commoda humo, comitantium oculos pulcherrima viriditate mulcet, quippe hyemes non illic pro plaga & ſeptrionis Vicinia aſperæ.

Theſ. 54. Proceras habet Lauros, Rorismarini planta apud multas gentes ipſa cura qua educatur pretioſa, hic vulgaris, & nonnunquam in ſæpes velut ad hortorum cuſtodiam ſtipata, ne quidem in colendo croco labor, quem optimum habet facili herba oblaras in floribus opes non in ullius curæ aut induſtriæ præmium aperiente.

Theſ. 55. Spontanea felicitas ſecurum & opulentum vulgus non modico tumore ſuſtollit, ut neque pro conſuetudine aliarum gentium timida humanitas.

Theſ. 56. Ex Temperamento Sanguinei ſunt Angli mobiliffimus & fluidiffimus eſt illorum Sanguis, quum ſuccis boni cibi veſcantur, aère quoque ſereno & potu optimo fruantur benigni mites & affabiles, nullibi dantur ſubtiliora ingenia, & medium

quasi possident inter levitatem Gallorum & Vindictivum ingenium Itatorum, clandestinam inimicitiam dedignantur, & hic raro clanculum vitæ hominum insidiantur, mirifice argutiis jocisque delectantur, & quod singulare est, raro ultra limites jocos prosequuntur, & inter se offensi sæpe joco denuo reconciliantur, væ homini inter illos meticuloso, nam affectant hominum probare fortitudinem, virosque probatæ fortitudinis amant, ad voluptates prompti, neque mirum, quum homines alibi abstemii vix se hic continere queunt, hic enim venustissimæ sunt formæ virgines, rosea habent labra, purpureas genas, eburnea colla, pectus modice exporrectum, neque uti Gallicæ virgines quæ externæ plumis adornatæ referunt aves paradisi, sed denudatis plumis nil nisi cutis & ossa, sed succulentæ affabiles, structuræ Corporis elegantissimæ; observare se credunt peregrini enormem hic libertatem, sed perperam de illis sentiunt, qui nullum norunt inter illas discrimen instituire, nam dantur hic fœminæ strictissimi honoris, sed ab aliis plerisque gentibus in hoc differunt, quod norint, & ament conversari, neque quædam innocua concedendo ducuntur ad omnia, immo modestioris sortis fœminæ, primo illicito aggressu, in perpetuum a tali societate divortium faciunt. Plebeji & alii, qui exterarum gentes non visitaverunt, seipsos, & suarum gentes mores ingenia, animos eximie mirantur, sed quod minus condemnandum, dum salutant aut scribunt, descendere ad verba imaginaria servitutis, quæ istorum sæculorum blandities invenit, nisi forte externis moribus imbuti non sustinent. Musas & Studia literarum, superbissimis Academiarum tectis accipiunt, quæ opulenta hæreditate hæc scientiarum domicilia, velut in aternitatem eruditionis ditaverunt, hoc habent Angli præ aliis gentibus quod non tantum in subsidium vitæ humanæ, sed maxima indulgentia fortunæ constituti, ex illustri familia descen-
 si

si musas excolunt, hinc animi horum elati optima scribunt.
 Discussio Anglorum temperamento ad Scotorum tempera-
 peramentum deveniendum.

Thef. 57. Antiquissima hæc gens a bis mille retro annis Reges
 centum & tredecim ad præsens felicissimæ regimen Reginae vel
 linea directa vel collateralis habuere.

Thef. 58. Temperamento gaudent Scoti Sanguineo Melancholico inde
 est, quod Scotis sit animus ad humanæ consuetudinis culturam facilis,
 corporis habitus supra multas gentes decens, rationem hujus crediderim,
 quod ascendendo montes constrictione nervorum & arteriarum, su-
 ræ & poplites maxime exercentur, indeque majora incrementa capebant,
 Angli quidem vultus venustate Scotos excedunt, nam succis cibi optimi
 vescuntur, hinc cutis tenerior purpureiq; coloris Sanguis facilius apparet.

Thef. 59. Factorum non minus ac injuriarum tenaces unde videre est
 familias antiquissimas mutuo vadimonio ad difficultates redactas, per-
 familias & cognomina sunt discreti, suarum gentium principes habent,
 & antiquitus privatas contumelias in ipsarum familiarum injuriam verte-
 bant, eadem eadem repensare decorum, incendia alternis ignibus vindica-
 bant, quanquam enim tantum nefas remove non fuit in veterum re-
 gum manu, proceribus fide clientum numeroque ferocibus; tamen patriæ
 suæ hoc demum Jacobus Britannicus beneficium dedit, is cum adhuc uni
 Scotiae imperaret, hanc publice causam habuit in præcipuis regni curis.

Versus vero occidentalem & orientalem plagam, plane aliam habet
 Scotia faciem, & Angliam refert, sumptuosisque ædificiis e quadratis
 lapidibus constructis passim civitates adornantur, & quibusdam in distri-
 ctibus Angliæ non inferior, excepta civitate Londinensi memorabili amœ-
 nitate, aspectu non Britanniam tantum sed fortasse totam Europam pul-
 cherrimo excedente.

Thef. 60. Animi illis in quæcunque studia inclinant mirifico successu
 inclyti, ut nullis major patientia vel audacia pugnae, ex præservido quo-
 que ingenio religionis zelo maxime affecti, hinc gloria Scotorum quod
 inter primas nationes fuerint, quæ Christianam fidem amplexæ sunt, &
 Germanos a Gentilismo ad Christianismum reformaverunt & ultra vi-
 ginti monasteria in Germania habuerunt, & Ratisbonæ videre est Mona-
 sterium Beneficio dotatum ab Archiduce Austriae, & aliud quoque Vien-
 nae

næ nongentis retro annis , in quibus Concessionibus enarratur , talia beneficia collata esse propter singularem candorem & fidelitatem Scotorum , & quod Sanguinem effuderint in propagatione Evangelii. Non tamen ausim nunc temporis cum Barclaio afferere nullibi musas delicatius habere , quam cum inciderunt in Scotos condonandum Barclaio , quod scripserat in sæculo quop plurimi nobiles Scoti eruditissime scripserunt , uti Naperus & pater & filius Barones de Mercheston quibus Mathematici agnoscunt se tantopere obligari quum inventores fuerint Logarithmorum , Lefseus , Demsterus , Jonstonus & multi alii Musarum alumni , quodlibet sæculum & quælibet gens habet sua incrementa quoad doctrinam aliaque mundana , hoc singulare est Britannis , quod qui maxime præstiterint in doctrina nobiles fuerunt , hinc Dominus Boyle nobilis Anglus in Physicis immortale patriæ decus , & Verulamius Angliæ Cancellarius , qui quamvis juris studio addictus , ictu ingenii tanta præstitit in doctrina , quid non unitis viribus præstitisset.

Inter Scotos pauci nunc scribunt , quidam tamen pristini patriæ honoris non immemores , inter quos Dalrymple Vice comes de Stair , alter quasi Verulamius Physicam optimam conscripsit , & de attributis Dei incomparabilem quoque librum edidit , hic tamen jurisprudentiæ addictus , & Senex septuaginta sex annos habens , cum summa alacritate ingenii præfuit supremæ curiæ , ubi Viri acutissimi ingenii causas agunt , & post se reliquit quinque filios , qui virtute & doctrina , mutua æmulatione contendentes ad maximas divitias honoresque se promoverunt ; incomparabilis Burnettus Episcopus Salisburensis ex nobili quoque familia discensus optima scribit , Pitcairnius quoque ex nobili stemmate quondam Lugduni Batavorum Medicus & Mathematicus præstantissimus , cui Celebris successit Albinus sufficit Scotis , quod sub Climate Britannico nascantur , quo Viri magni ingenii dantur.

Thef. 61. De infelici quadam antipathia de qua quidam Autores loquuntur , originem ducente ex reliquiis inimicitiae propter mutua bella inter Scotos & Anglos a Gallis maxime excitata , inter rudioris fortis homines tantum locum habet , quum nobiles Scoti de nulla re magis gloriantur , quam nobiles Anglos omnibus amicitiae officiis excipere , & vix nunc temporis quisquam ex Magnatibus Scotorum , qui non Anglis ex matrimonio sanguine conjunctus sit , & jam per centum annos & ultra nulla natio , conjunctius , in castris militiaeque fidelius audaciusque Anglorum nationi

ni

ni adstitit, continuationem cuius omnes boni exoptant & anhelant. Quod vero dicantur iactabundi, deque stemmate alta loqui, crediderim Montanis nostris maxime hoc esse familiare, quumque in septentrionali plaga alti sunt montes, atque venti, hinc est quod sine alta voce alius alium audire non possit, denuo cæco quodam amore ad conservandas antiquas familias ducuntur, hinc natu majores omnia fere patris bona adipiscuntur, natuq; minores inter exterarum gentes fortunam quærere coguntur.

Quoad modum inter illos conversandi, humani & peregrinis hospitales, & iracundia in promptu, sed quam facile post primos impetus mitigant & citissime bonis verbis compefcuntur.

Thef. 62. Restat ulterius ut noscamus non solum instituere discrimen inter homines & gentes diversorum temperamentorum sed etiam diversorum statuum, secundum horum diversitatem, diversum instituere conversandi modum.

Thef. 63. Dividimus itaque statum in Civilem, militarem vel Ecclesiasticum.

Thef. 64. Civilem subdividimus in nobilem, Plebeiorum & Civium, & quod notatu dignum est, quo nobilior est persona, eo sæpe accessu facilior, unicum tamen probe monendum volumus, quod quo plus favoris cuiusdam conceditur eo modestius quemlibet se gerere deceat, perversus est quorundam mos, qui minus alios æstimant, quo magis ab his æstimantur, inter nullum statum hominum plus candoris & sinceritatis, quam inter milites reperi, & quamvis poëta canit, nulla fides pietasque Viris, qui castra sequuntur, hoc tantum intelligendum credimus de variis promissis inter Virgines & Milites peractis; a continuo exercitio, Sanguis redditur fluxilis & motus æqualis, hinc privatis fraudibus inter se invicem neccendis minus addicti sunt, quum metus & timor sæpe fit causa fraudum, & a Sanguine minus fluxili originem ducat.

Inter plebeios ita conversari ut debitus amor & quoque autoritas conservetur non deest difficultas. & optimum quem credimus modum, est iuste cum illis agere & rarius conversari.

Thef. 65. Inter doctos magna est differentia, qui speculationibus meris indulgent, hi, illorumque conversatio minus utilis, quid prodest aranæ telam subtiliter contextam contemplari, nisi quod varietate sua fallat tempus; oculos animumque, delectando, iudicium nullatenus instruit; hinc vêtus observatio merus Scholasticus est merus asinus, sed qui doctrinam utilitati

litati humanæ accommodant, & conversatione exterarum gentium perficiunt, horum conversatio non minus utilis quam delectabilis.

Thef. 66. Quo magis Doctorum consortium delectabile, tum utile, eo est periculosius, si hoc offendatur, hinc tenet ille vetus canon corruptio optimi est pessima, periculosissimum est odium Doctorum, nam celant affectus, quo felicius occasionem se ulciscendi nanciscantur, uti pugiles dum se invicem amplectuntur, tunc transfodiunt, mortaleque infligunt vulnus, Petri Rami casus veritatem hanc comprobabat, quo inimici non contenti hujus eruditi & optimi Viri morte, sed in cadaver dimortui illud lacerando sæviebant, Buchananus quoque offensus mirifice invehit in illustrem familiam Hamiltoni; referuntque quidam causam hanc subfuisse, quod equum Buchanani quidam ex hac illustri familia (premente quodam negotio Regio) auferri mandaverat, de quo casu beatus Dux non illepide dixit, Outinam ego Buchanano sejugem suppeditassem, hinc strictæ doctorum pennæ, militum gladiis strictis mundo magis nocuere, nam posteros animant ad eandem causam suscipiendam, quam majores deseruerunt, hinc non satis admirari possum Serenissimi ac Potentissimi Regis Prussiæ prudentiam, qui in quibusdam casibus controversis injungit silentium sævasque doctorum pennas in vaginam recondi mandat.

Thef. 67. Inter tales conversando versatilem animum in diversa componere, & motus affectusque juvabunt, quod vix commode ullus unquam perfecit, absque sedula austeraque diligentia, aut summo in suas cupiditates imperio, ea arte multis hominibus parta res atque decus, sive in liberis civitatibus, in quibus una virtute tot Dominis non placebis, sive in principum familiis, ubi non modo simulatio ad eorum studia flectenda est, sed etiam ambiendi, qui gratia apud illos excellunt, de hoc optimo subjecto plura restarent dicenda, quæ, si experiemur hæc grata fuisse mundo; Deo dante vitam non deerunt.

Ex dictis illud concludendum, quod ingenii Vires, propensiones ad vitia & virtutes (debita collatione facta inter mores & naturalem propensionem) ex statu Sanguinis prout differenti temperie, mixtione & motu deduci possint, desino & complico ut sic dicam Dissertationis meæ vela, Scaurus enim ajebat, non minus magnam virtutem esse scire desinere, quam scire dicere.

S. D. G.

FINIS,

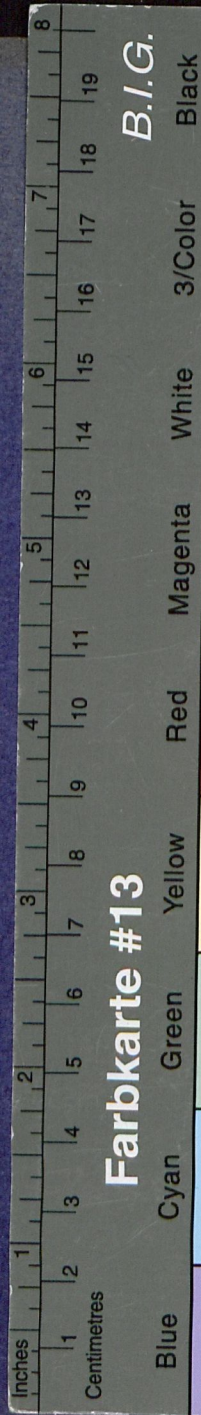
ULB Halle

3

005 315 786

B.I.G.

Farbkarte #13

DISSERTATIO MEDICA MORALIS

De

MODO CON-
VERSANDI IN-
TER EXTERAS GEN-
TES PRÆPRIMIS EUROPÆ
DEDUCTO à TEMPERAMEN-
TIS VARIIS, SECUNDUM
SANGUINIS FLUXUM.

Ventilata

à

THOMA KENNEDO Medicinæ Doctore,
Scoto-Britanno.

*nach 1705
Ud 648*

COLONIAE MARCHICAE,
Typis ULRICI LIEBPERTI, Regii Typographi.